

РЕШЕНИЕ

№ 11296

гр. София, 23.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в публично заседание на 12.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **2207** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалният кодекс/АПК/ във връзка с чл.29 ал.6 от Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /ЗДРДОПБГДСРСБНА/ Образувано е по жалба вх.№ 5477/27.02.2017г. по описа на АССГ, на проф. Г. Ф. Г. срещу Решение № 2-351/27.05.2014г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, в частта с която е обявена установената и обявена с Решение № 25/12.08.2008 г. принадлежност към органите по чл.1 ЗДРДОПБГДСРСБНА на Г. Ф. Г.. В жалбата се излагат аргументи, че решението е незаконосъобразно като постановено при неспазване на установената форма, при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и пълно несъответствие с материалноправните разпоредби и с целта на закона – отменителни основания по чл. 146, ал. 1, т. 2, 3, 4, и 5 от АПК. Писмените материали, на които се е позовала комисията, според жалбоподателя представляват неистински документи – картон образец 4 и образец 6, както и писмени данни в регистрационен дневник, които не представляват документи, част от тях не са подписани. Излагат се доводи, че адм.орган е пренебрегнал факта, че документите, на които се е позовал и са посочени в административния акт са нередовни и поправени – липсва подпис в регистрационен дневник, има нанесени поправки, както и непълноти в картон образец 4 и картон образец 6 – относно годината на раждане на „Й.“ и датата на вербовката му. Позовава се на невярно отбелязване в заседания и решения на Комисията на месторождението на жалбоподателя, тъй като [населено място] не е

съществувал към годината му на раждане – 1941 г. Възравява се срещу формалния подход на Комисията при постановяване на решението. В тази връзка се сочи, че в мотивите му са изброени писмени материали, без да е направена оценка и анализ, доколко са достоверни с оглед противоречието в данните и наличните изтвивания, прибавяния и зачерквания. Жалбоподателят твърди, че не е извършвал дейност на сътрудничество под каквато и да било форма. Иска се отмяната на оспорваното решение като незаконосъобразно, алтернативно се иска прогласяване на неговата нищожност .

В открити съдебни заседания по делото жалбоподателят се явява лично и се представлява от адв. Ф. и адв. С., които поддържат жалбата и молят съдът да прогласи нищожността на оспореното решение, тъй като не са налице нови доказателства, въз основа на които Комисията може да се произнесе повторно. Претендират се разноски.

Жалбоподателят заявява пред съда, че никога не е извършвал дейност под каквато й да е форма за Държавна сигурност. Акцентира върху извършените поправки в документите, послужили за обявяването му като „агент“ последователно с три решения на Комисията и сочи, че така постановените решения са накърнили грубо авторитета, почтеността и достойнството му на интелектуалец, учен и културен деец, който има огромен принос за развитието на българската наука.

Ответникът – Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия / Комисията /, се представлява по делото от юрк. М., която оспорва жалбата като неоснователна и недоказана и моли съда да отхвърли жалбата. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, трето отделение, 61-ви с-в, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните и приети по делото доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

След извършена проверка на лицата по чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА на заседание, проведено на 12.02.2008 г., Комисията е разгледала наличието на основания за установяване и обявяване на принадлежността им към органите на ДС и разузнавателните служби на БНА. В тази връзка е прието Решение № 25 от 12.02.2008 г., с което е установена и обявена принадлежност към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА на Г. Ф. Г.. Съгласно решението на Комисията, Г. Ф. Г. е регистриран като „агент“ на 18.09.1987 г., с псевдоним – „Й.“, вербуван от Н. на 03.09.1987 г. и ръководен от същия. Последното е констатирано въз основа на следните документи – регистрационен дневник, картон обр. 4, писмо вх. № 1035/28.02.1990 г. с предложение за унищожаване на материалите за Й., доклад на МВР рег. № RB202009-001-05/01-08-I-195/24.01.2008 г.

Три години по-късно, по повод на проверка на друг кръг от лица, сред които попада и жалбоподателя, на свое заседание от 15.06.2011 г. Комисията отново се е занимала и с разглеждане на документите, касаещи Ф., след което е постановено от административния орган второ по ред Решение № 230 от 16.06.2011г., с което отново е установена и обявена принадлежност към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА на Г. Ф. Г..

Решение № 230 от 16.06.2011г. в частта, касаеща жалбоподателя, е постановено въз основа на следните документи – регистрационен дневник, картон обр. 4 – 2 бр. и обр. 6, писмо вх. № 1035/28.02.1990 г. с предложение за унищожаване на материалите за Й., доклад на МВР рег. № RB202009-001-05/01-08-I-195/24.01.2008 г. Съгласно Решение № 230/16.06.2011 г. на Комисията в частта, касаеща установяване и обявяване принадлежността на жалбоподателя Г. Ф. Г. към органите на ДС и разузнавателните служби на БНА, са установени по отношение на същия

следните данни: дата на раждане – 24.08.1941 г.; място на раждане – [населено място]; вербувал го служител – Н., на 03.09.1987 г.; регистриран на 18.09.1987 г.; ръководил го служител – Н.; структури, в които е осъществявано сътрудничеството – ДС – управление 06-02-02; качество, в което е осъществявано сътрудничеството – секретен сътрудник – „агент“; псевдоним – „Й.“. В посочените картони са налице поправки на оригиналните записвания, като не е отбелязано кое лице и кога ги е извършило. Поправките касаят годината на раждане на лицето с псевдоним „Й.“, както и сочената дата на вербовка - на „03.09.87“, като оригиналният текст, който е бил изписан машинописно е „03.02.02“.

Решение № 230/16.06.2011 г. на Комисията е отменено с влязло в сила на 17.02.2026 г. решение на № 20346/13.06.2025 г. на АССГ – 15 –ти състав по адм.дело № 2208/2017 / Оставено в сила с Решение № 1835/17.02.2026 г. на ВАС по адм.дело № 8101/2025 г./

Във връзка с направени изменения и допълнения на ЗДРОПБГДСРСБНА, публикувани в ДВ бр.103/28.12.2012 г. на 17.12.2013 г. Председателят на КРДОПБГДСРСБНА е изискал от Председателя на БАН списък с имената на лицата и периода на заемане на длъжността на председателя, заместник-председателите, главният научен секретар, членовете на управителни съвети, директорите, заместник-директорите, научните секретари в Българската академия на науките и в нейните научни институти и други самостоятелни звена от 10.11.1989 г. до декември 2013 г.

В отговор на писмото е изпратен списък от председателя на БАН, на лицата заемали посочените длъжности за цитирания период измежду, които е и жалбоподателят Г. Ф. Г., заемал длъжността Директор на Института по социология от 1990 г. до 2003 г..

На 27.05.2014г. е проведено заседание на КРДОПБГДСРСБНА, която на основание чл.26 ал.1 т.2 във връзка с чл.3 ал.2, т.2 от ЗДРОПБГДСРСБНА е взела решение за обявяване за трети път на вече установената и обявена принадлежност към бившите служби на ДС на лицето Г. Ф. Г. в качеството му на Директор на Института по социология от 1990 г. до 2003 г. Основанието за новото разглеждане и обявяване на принадлежност на жалбоподателя е заеманата от него длъжност на директор на Института по социология, попадащ в кръга от лица по чл.3 ал.2 т.2 от ЗДРОПБГДСРСБНА.

В протокола изрично е посочено, че жалбоподателят е с обявена принадлежност по чл.1 от Закона с решение № 25/12.08.2008г. и с решение 230/16.06.2011 г. на Комисията.

Решението е взето въз основа на следните документи: регистрационен дневник, картони обр. 4 – 2 бр. и обр. 6, писмо вх. № 1035/28.02.1990 г. с предложение за унищожаване на материалите за Й., доклад на МВР рег. № RB202009-001-05/01-08-I-195/24.01.2008 г.

Решение № 25 от 12.02.2008 г., с което е установена и обявена принадлежност към органите по чл. 1 ЗДРОПБГДСРСБНА на Г. Ф. Г., е било оспорено по съдебен ред и е отменено с решение № 5424 от 17.08.2023г. на АССГ, постановено по адм. д. № 7769 от 2020г., влязло в сила 19.02.2024 г. С решението е прието, че двата броя картон обр. 4, картон обр. 6 и регистрационен дневник са негодни писмени доказателства и не изпълняват изискванията на чл. 25, т. 3 от Закона относно документите, въз основа на които може да бъде установена и обявена принадлежността на лицата към службите на ДС и БНА.

В хода на настоящото съдебното производство е приета административната преписка и представените с жалбата писмени доказателства. Въз основа на направено от страна на жалбоподателя оспорване, относно връчване на административният акт е допусната до изслушване съдебно – почеркова експертиза и допълнителна съдебно –почеркова експертиза. Съгласно заключението на експерта, както и допълнителното заключение, подписът на получател в известие за доставяне от 29.05.2014 г. с баркод ИД PS 1000 02 НМ21 Q, с което е

доставено писмо изх.№ КИ-К-14-7136/27.05.2014 г. не е положен от Г. Ф. Г., не е положен и от Г. Г. Ф. /син на жалбоподателя/.

Като писмено доказателства е прието Постановление за спиране на наказателното производство от 20.04.2018г. за извършено престъпление по чл.309 от НК, поради неразкриване на извършителя на документно престъпление, който е съставил неистински частен документ – известие за доставяне ИД PS 1000 02 НМ21 Q.

Предоставена е възможност на жалбоподателя и същият се е запознал с оригиналите на картони образец 4 – 2 броя и образец 6 един брой, както и с оригиналите на регистрационен дневник и заповед за унищожаване на досието на Г. Ф. Г., находящо се в архива на Комисията.

По делото са приобщени влязло в сила Решение № 5424/17.08.2023 г. на АССГ, Трето отделение -16 състав по адм. дело № 7769/2020 г. Решение № 1914/19.02.2024 г. на ВАС по адм.дело № 10406/2023 г. както и влязло в сила Решение № 20346/13.06.2025 г. на АССГ – 15 –ти състав по адм.дело № 2208/2017 и Решение № 1835/17.02.2026 г. на ВАС по адм.дело № 8101/2025 г.

С оглед на така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Предвид липсата на доказателства за надлежно връчване на оспорения административен акт, което е в тежест на ответника и като съобрази заключението на приетата съдебно –графическа експертиза и допълнителна съдебно –графическа експертиза, че така представеното известие за връчване не е подписано нито от жалбоподателя, нито от неговият син Г. Г., съдът приема че жалбата адресирана до АССГ не е просрочена, подадена е от надлежна страна срещу акт, който подлежи на оспорване по реда на АПК пред настоящия съд и е допустима за разглеждане.

Относно искането за прогласяване на нищожност на оспорения акт и съобразно разпоредбата на чл. 149, ал. 5 от АПК, жалбата е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

По същество на спора:

Оспореното решение № 2-351/27.05.2014 г. е издадено от Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Комисията/, която по силата на чл. 29, ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, с решение извършва обявяването на принадлежност на лице към органите по чл. 1 от с.з. - Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Комисията е колегиален орган и се състои от девет члена, включително председател, заместник-председател и секретар - чл. 5, ал. 1 от закона. Заседанията на комисията се провеждат при кворум повече от половината от всички членове, като решенията се вземат с мнозинство повече от половината от всички членове с явно гласуване - чл. 8, ал. 2 от закона. Решението на комисията се подписва от всички членове, участвали в гласуването - чл. 16, ал. 3 от Правилника за дейността на комисията. Видно от съдържанието на решението същото е подписано от осем от членовете на Комисията, участвали в гласуването, който брой съвпада с отразения в присъствената книга на заседанието от 27.04.2014 г. По делото е представено извлечение от протокол № 91 от 27.05.2014 г., в което е посочено, че на заседанието присъстват осем членове на Комисията, чиито имена са отразени в протокола. Следователно, заседанието, на което е прието оспореното решение е проведено при наличие на изискуемия кворум.

По отношение на обсъждането, касаещо вземане на решение, относно Г. Ф. Г. , се установява, че в протокола изрично е отразено, че от присъствалите осем членове на Комисията всички са гласували „за” обявяване за трети път установената и обявена принадлежност към бившите служби на ДС, с което е спазено изискването за приемане на решенията с мнозинство

повече от половината от всички членове с явно гласуване.

Съгласно чл. 9, т. 2 от закона, разкриването и обявяването на имената на български граждани, заемали или заемащи публични длъжности или извършвали или извършващи публична дейност, за които е установена принадлежност към органите по чл. 1, се осъществява от КРДОПБГДСРСБНА. Комисията е компетентният орган, който може да установява и обявява принадлежност на български граждани към органите по чл. 1, но в случая с произнасянето си, същата е излязла извън рамките на материалната си компетентност.

Липсва спор между страните по делото, а и това се установява от приобщения по делото доказателствен материал, че по отношение на Г. Ф. Г. е прието Решение № 25 от 12.02.2008 г., с което за първи път е установена и обявена принадлежност към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА, което както бе посочено е отменено с влязло в сила на 19.02.2024 г. съдебно решение на АССГ.

С решение № 230 от 16.06.2011г. на Комисията на основание чл.26 ал.1 т.2 и т.3 и чл.3 ал.1 т.12 и т.29 от ЗДРДОПБГДСРСБНА за втори път е установена и обявена принадлежност на жалбоподателя към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА. Цитираното решение, също е отменено с влязло в сила на 17.02.2026 г. съдебно решение на АССГ.

С оспореното по настоящото дело решение № 2-351/27.05.2014 г. на Комисията, отново за трети път е обявена установената и обявена с решение № 25/12.02.2008 г. принадлежност на жалбоподателя към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА на основание чл.26 ал.1 т.2 и с чл.3 ал.2 т.2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, въз основа на едни и същи документи, които са посочени и са послужили за основание тази принадлежност да бъде обявена с решение № 230 от 16.06.2011г. на Комисията.

Принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от закона е установена и с трите решения на Комисията / решение № 25/12.02.2008 г., решение № 230 от 16.06.2011г. и решение № 2-351/27.05.2014 г., преди влизането им в сила и преди образуване на съдебните производства по тяхното оспорване от жалбоподателя Г. Ф. Г.

С Решение № 230 от 16.06.2011г. и с решение № 2-351/27.05.2014 г. на Комисията, принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА е установена на базата на едни и същи документи, като настоящият състав счита, че не се констатира нови доказателства и документи, по смисъла на чл. 28 от закона, за да се приеме, че производството е именно по този ред.

Комисията не е изложила мотиви, относно наличие на нови доказателства, обосноваващи принадлежност на жалбоподателя към органите по чл.1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

Съгласно чл.28 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията има правомощие да постанови последващо решение по отношение на едно и също лице, за което вече се е произнесла, независимо от това в какво качество, единствено и само в хипотезата, когато се появяват нови доказателства за принадлежност към органите по чл. 1 от закона. При произнасянето си с Решение № 2-351/27.05.2014г. Комисията е посочила същите документи, въз основа на които жалбоподателят е регистриран като „агент“, а именно регистрационен дневник, картони обр. 4 – 2 бр. и обр. 6, писмо вх. № 1035/28.02.1990 г. с предложение за унищожаване на материалите за Й., доклад на МВР рег. № RB202009-001-05/01-08-I-195/24.01.2008 г., посочени и в предходното постановено решение на Комисията – Решение № 203/16.06.2011 г.

Този факт се установява и въз основа на влезлите в сила съдебни решения на АССГ, с които са отменени – Решение № 25/12.02.2008г. и Решение № 203/16.06.2011 г. на Комисията, а от друга страна не се оспорва и от ответника. Не се констатира нови доказателства и документи, по смисъла на чл.28 от закона, за да се приеме, че производството е по този

ред. Решенията на Комисията, както и документите, въз основа на които е обявена принадлежност към органите по чл.1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА по отношение на Г. Ф. Г. са публично достъпни на интернет сайта на Комисията - www.comdos.bg, като към настоящия момент е направено и отбелязване, че Решение № 25/12.02.2008г. и Решение № 203/16.06.2011 г. на Комисията са отменени с решения на АССГ и ВАС.

Доколкото конкретният случай не попада в хипотезата на чл. 28 от Закона, Комисията не е разполагала с компетентност за трети пореден път да обявява установената и обявена вече принадлежност. С оглед целта на ЗДРДОПБГДСРСБНА - публично обявяване на принадлежност на лицата, заемали публичните длъжности, изброени в чл.3 към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА не може да бъде споделена тезата и тълкуването на ответника, че при всеки случай, в който се установи заемане на публична длъжност или извършване на публична дейност от едно лице, следва да бъде постановяван отделен акт, с който за пореден път да се обяви вече установената и обявена принадлежност, при положение, че решенията са качени на интернет страницата на Комисията и са достъпни за всеки.

В разглеждания случай комисията се е позовала на доказателствата, с които е разполагала при издаването на Решение № 203/16.06.2011 г. При отсъствието на нови документи, повторно издаденото решение на комисията спрямо същото лице, на база същите доказателства, макар проверката да е проведена по друг повод: за заемана от него друга публична длъжност, е нищожно. / В този смисъл Решение № 5685/10.06.2022 г. по адм.дело № 3552/2020 г. по описа на ВАС , III-отделение, Решение № 4746/12.04.2018 г. по адм.дело №2866/2017 г. по описа на ВАС./

Комисията може да издаде решение повторно само при условията на чл.28 ЗДРДОПБГДСРСБНА . Т. тълкуване на закона е дадено в Тълкувателно решение № 12/09.12.2021 г. по тълкувателно дело № 9/2019 г. на Общото събрание на съдиите от първа и втора колегия на Върховния административен съд. В тълкувателното решение, което е задължително за административните органи и за съдилищата, е прието, че Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби към Българската народна армия, не е оправомощена да се произнесе с второ и последващи решения спрямо същите лица, чиято принадлежност към Държавна сигурност или разузнавателните служби на Българската народна армия вече е обявила, ако не са налице нови доказателства.

Предвид всичко изложено, съдът прави извод, че постановеният при липса на материална компетентност и при превратно упражняване на власт, в пълен противовес с целта на закона, административен акт е нищожен по смисъла на чл.146 т.1 от АПК.

При този изход на спора, разноски се дължат на ответника, които са своевременно заявени и са в размер на заплатеното в брой адвокатско възнаграждение, съгласно представения договор за правна помощ – 512 евро, внесена държавна такса в размер на 5,11 евро равностойни на 10 лева и 76,69 евро, равностойни на 150 лева, заплатен депозит за вещо лице, общо в размер на 593,80 евро.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 61 състав,

РЕШИ:

ОБЯВЯВА за нищожно Решение № 2-351/27.05.2014г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, в частта с която е обявена установената и обявена с Решение № 25/12.08.2008 г. принадлежност към органите по чл.1 ЗДРДОПБГДСРСБНА на Г. Ф. Г..

ОСЪЖДА Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия да заплати на Г. Ф. Г. ЕГН [ЕГН] сумата от 593,80 евро /петстотин деветдесет и три евро и 0,80 / разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: